

نیود نشاط اجتماعی خشونت کلامی به بار می‌آورد

شوخی با طعم فحش، انگار خشونت و تغییر لحن در جوانان باب شده است به طوری که در غم و شادی‌شان يك جور واکنش نشان می‌دهند، آخرینش هم برمی‌گردد...

سلامت نیوز: شوخی با طعم فحش، انگار خشونت و تغییر لحن در جوانان باب شده است به طوری که در غم و شادی‌شان يك جور واکنش نشان می‌دهند، آخرینش هم برمی‌گردد به حمله کاربران ایرانی به صفحه لیونل مسی، فوتبالیست آرژانتینی که با زشت‌ترین الفاظ مورد عنایت قرار گرفت.

اینجا ایران است. از در يك مدرسه پسرانه که رد می‌شوی با اصطلاحاتی رو به رو می‌شوی که تا به حال به گوشت نخورده است: «رضا پپر بالا سه سوت می‌رسیم!»، «اون ماشین را نگاه کن، جنونی روی زمین است!»، «علی فهمیدی چی می‌گم، بگو خب!» زن میانسال سر تکان می‌دهد و می‌رود، پسرها با خنده بیشتر به هم فحش می‌دهند و انگار دارند شوخی می‌کنند. شوخی با طعم فحش، انگار خشونت و تغییر لحن در جوانان باب شده است به طوری که در غم و شادی‌شان يك جور واکنش نشان می‌دهند، آخرینش هم برمی‌گردد به حمله کاربران ایرانی به صفحه لیونل مسی، فوتبالیست آرژانتینی که با زشت‌ترین الفاظ مورد عنایت قرار گرفت. در همین رابطه که چرا خشونت کلامی بین جوانان باب شده است و اینکه چرا مردم از خشونت استقبال می‌کنند با کارشناسان حوزه جامعه‌شناسی و روان‌شناسی به گفت‌وگو نشستیم.

سیدحسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری ایران در این باره به تهران امروز می‌گوید: «عمدتا خشونت ناشی از ناکامی است، حالا ناکامی در هر حوزه‌ای می‌تواند باشد. در بحث «مسی» بازیکن تیم ملی فوتبال آرژانتین که جوانان بعد از قرعه‌کشی به صفحه مجازی‌اش رفتند و توهین کردند، هم از چند منظر باید تحت بررسی قرار بگیرد. یکی در واقع این است که گروهی که این فضا را در کشور ایجاد کردند، معلوم نیست تعمداً یا سهوی این عمل را انجام داده‌اند. از سویی دیگر، ما نتوانسته‌ایم از ظرفیت بازی فوتبال به عنوان يك بستر دوستانه که در واقع محل تعامل کشورها با یکدیگر است، با شعار صلح و دوستی استفاده کنیم؛ و امروز یکی از مهم‌ترین میادین تعامل بین افراد، میادین ورزشی است که می‌توانیم فرهنگ کشورمان را به دیگر کشورها بشناسانیم و تبادل فرهنگی انجام دهیم. اما متأسفانه موجی ایجاد کردیم که يك بخش‌اش به خود کم بینی خود ما بر می‌گردد. ما می‌توانستیم این فضا را تبدیل به يك فرصت کنیم و تمدن و فرهنگ خودمان را تبلیغ کنیم، اما نوعی فرافکنی در این حوزه به وجود آمد. بحث بعدی در این حوزه این است که يك فرصت را در جام جهانی تبدیل به تهدید برای جامعه کردند. البته نه تهدید جدی، اما افکار عمومی از این برخورد بعضی از ایرانی‌ها، جریحه دارد شد. واکنش‌هایی که از کشورهای مختلف نشان داده شده است، واکنش‌های مفیدی برای ایران نبود، به‌ویژه در این مقطعی که به دنبال تعامل با جامعه جهانی برای انرژی هسته‌ای هستیم. بخش دیگر، این است که شاید جوانانی که این کار را انجام دادند، خواسته‌اند شوخی کنند، اما شوخی‌ای که آبروی ما را به نوعی برد. حتی بعضی از ایرانی‌ها هم از این موضوع ناراحت شدند و بهترین کار همین پیش گرفتن روش عذرخواهی بود.

به جوان ایرانی شاد بودن را آموزش نداده ایم

سیدحسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاران ایران، جامعه ایران را جامعه شادی نمی‌داند و می‌گوید: «ما در شاخص‌های رفاه و نشاط در بین 160 کشور در دنیا، رتبه 115 را دارا هستیم. به جوان ایرانی شاد بودن آموزش داده نشده است از سویی دیگر، مدیریت شادی را در کشور نداریم. شادی درست آموزش داده نشده است، به همین دلیل شاخص نشاط در ایران بسیار پایین است. ساختار توسعه ما شادی آفرین نیست، در صورتی که شادی، بخشی از توسعه است. فضای مجازی بخشی از توسعه است و می‌تواند منجر به تبادل فرهنگی شود، و هم می‌تواند منجر به اتفاقی که در این شبکه‌های اجتماعی افتاد بشود. مشکل اکنون این است، در کل برای شادی تعریفی نداریم و از سویی دیگر، شادی‌هایمان با غم و خشونت همراه است. وقتی در جامعه شاهد خشونت می‌شویم به این دلیل است که شادی نیست از سویی دیگر، خشونت به دلیل وجود فشارهای مختلف است که ما هم مهارت کنترل خشم را نداریم. با این اتفاقات مولفه‌های خشونت بالا می‌رود و از طرف دیگر، روان‌شناسی شهر ما بالا نیست.» رئیس انجمن مددکاری معتقد است، برای پایین آوردن میزان خشونت در جوانان، باید برای شادی جایگاهی تعیین کنیم. باید نقطه ظهور و بروز خشم را پیدا کنیم.»

رواج خشونت کلامی در بین جوانان زیاد است

دکتر مجید ابهری، رفتارشناس اجتماعی درباره اصطلاحات مصطلح بین جوانان می‌گوید: «مسئله حمله به صفحه فیس‌بوک مسی بار دیگر این حقیقت را روشن کرد که ورود به شبکه‌های اجتماعی فرهنگش را هم می‌خواهد. یعنی یک فن‌آوری بدون بسترسازی فکری و فرهنگی وارد کشور شد و متأسفانه این اقدام ناشی از هیجان لحظه‌ای نبود، هر چند بسیاری از ناهنجاری‌های رفتاری از سوی جوانان، به خاطر جوگیر شدن آنها که در یک پژوهش معلوم شد 65 درصد از جوانان به خاطر جوگیر شدن بعضی از رفتارها را بروز می‌دهند. متأسفانه نه خانواده‌ها و نه نهادهای فرهنگی قدم موثری در زمینه کاهش خشونت بر نمی‌دارند. صدا و سیما باید در این زمینه میزگرد و برنامه‌های آموزشی تهیه و اجرا نماید، برای اصلاح و تربیت نسل این حرکت را انجام دهد. متأسفانه هجوم ناتوی فرهنگی، کم‌کاری والدین و نهادهای آموزشی باعث شده ما با نسل جدیدی مواجه بشویم که نه زبان والدین خود را متوجه می‌شوند و نه ما پدر و مادرها زبان آنها را می‌فهمیم. وقتی فرزندان بیشترین وقت را در اینترنت، چت روم‌ها و حتی نرم‌افزارهای موبایل مانند: وی‌چت و... می‌گذرانند، نتیجه می‌شود بروز و ظهور زبان «فینگلیش» که نه انگلیسی است و نه فارسی! و منجر به ویران کردن کاخ ادبیات فارسی است. گسترش پیامک‌ها بین جوانان باعث بروز این مدل ادبیات شده است. ده سال است که زبان جدیدی که چندان مودبانه نیست وارد جامعه ما شده است که بعضی از اساتید، آموزگاران، مجریان رادیو و تلویزیون از این عبارات استفاده می‌کنند برای اینکه مورد استقبال نوجوانان و جوانان قرار بگیرند. در حال حاضر بیش از چهار هزار و پانصد عبارت وارد زبان گفت‌وگوی فرزندان ما شده است، البته این زبان با «آرگو» یعنی زبان دختران و پسران پارک و خیابان متفاوت است. ویژگی‌های این زبان که به زبان جوانان معروف است، این است که کلماتی از هر رشته از رایانه گرفته تا ورزش تا خدمت نظامی و خدمات فنی گرفته شده است و به خاطر خوش‌آهنگ بودن و ساده بودن و علامت امروزی بودن، مورد استفاده قرار می‌گیرند.»

از سویی دیگر، کلماتی مانند: «خالی بندی، به جای دروغ‌گویی»، «هنگ کردن، به جای تعجب کردن» و امثال اینها امروز بسیار زیاد توسط نوجوانان استفاده می‌شود و عباراتی که اساساً برای نسل قبلی قابل درک نیست. سوالی که به وجود می‌آید این است که چه کسانی باید این عبارات را از زبان ما خارج کند؟ اگر در فیلم‌ها و سریال‌ها از اینها استفاده نکنند و والدین اجازه ندهند فرزندان این اصطلاحات را به کار نبرند، کم‌کم فراموش خواهند شد. کلماتی که مودبانه نیستند.

مدیریت کنترل هیجان نداریم

دکتر پوریا پاکرو، روانشناس از دلایل خشونت می‌گوید: «یکی از دلایل خشونت این است که مدیریت هیجان، کنترل خشم یا توانایی‌های حل مسئله‌مان کم باشد. در حقیقت یاد نگرفته‌ایم با بحران‌ها و مسائل چگونه برخورد کنیم. انسان‌ها به مرور زمان یاد می‌گیرند، نحوه برخوردشان با اتفاقات و مسائل بر اساس هیجان‌اتشان باشد، صرفاً شروع به تخلیه هیجان می‌کنند. یعنی همین قدر که من در حال حاضر تخلیه بشوم از این هیجانی را که دچارش شده‌ام، برایم کافی است. این موضوع دلایل مختلفی دارد، ما آموزش ندیده‌ایم، نمی‌توانیم به‌گونه دیگری رفتار کنیم و طبیعتاً در هر خانواده‌ای این مهارت‌ها یاد گرفته نشده باشد به بچه‌ها هم یاد داده نمی‌شود.» از سویی دیگر، «ممکن است در طول زمان فرد نتواند مشکلاتش را حل کند و چون خودباوری ندارد تنها به تخلیه هیجان بسنده می‌کند.»

دلایل بروز خشونت در میان جوانان

«در خانواده‌ها شاهد هستیم، فضای گفت‌وگو وجود ندارد. وقتی فضای گفت‌وگو نباشد، انسان‌ها نمی‌توانند خود را بیان کنند، احساساتشان را بیرون بریزند و این اتفاق بعدها به صورت خشم نمایان می‌شود. دلایل دیگر این است که شاید فشارهای اجتماعی وجود داشته باشد که تبدیل به خشم می‌شود. اما جوانان به این دلیل به این نقطه خشم رسیده‌اند، که فضای شادمان و تفریح و تخلیه هیجان ما کم است. خب طبیعتاً وقتی جوان در این موقعیت قرار می‌گیرد حالت‌های هیجانی‌تر و غلو شده‌تر نمایان می‌شود. نکته اینجاست که در گذشته بچه‌ها بیرون از خانه بازی می‌کرده‌اند، هیجان‌شان تخلیه می‌شده است. اما امروزه بچه‌ها رفته‌اند به سمت دنیای اینترنت و ارتباطات فضای مجازی که درست است که جذابیت خاص خودش را دارد، اما تحقیقات ثابت کرده‌اند بیش از حد کار کردن با دنیای مجازی هم روابط اجتماعی افراد را ضعیف می‌کند و روی خلق و خوی فرد تاثیر می‌گذارد، اکنون نوعی افسردگی داریم که آثار غیرمستقیم حضور زیاد در فضای مجازی است.»